

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना प्रविधि विभाग
आ.व. २०७९/०८० (२०७९ साउन १ देखि असोज मसान्त सम्म)
सूचनाको हक कार्यान्वयन सम्बन्धी प्रगति विवरण

१. पृष्ठभूमि:

सूचना प्रविधि क्षेत्रमा भईरहेको विश्वव्यापी तिब्रतर विकास तथा उपयोगसँग तादाम्यता कायम गर्ने गरी सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई नेपालको आर्थिक विकासका लागि बिस्तार गरिनु आजको वाञ्छित आवश्यकता हो ।

नेपालको आर्थिक सामाजिक क्षेत्रको दिगो विकासमा सूचना प्रविधि क्षेत्रले उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउन सक्ने सम्भावना र अबसरलाई अधिकतम उपयोग गर्न आवश्यक छ । सार्वजनिक सेवाहरूको प्रवाहमा प्रभावकारिता हासिल गर्दै सेवाग्राहीहरूको पहुँचलाई सहज तुल्याइ सुशासनलाई सुनिश्चितता प्रदान गर्नमा सूचना प्रविधिको उपयोगलाई तिब्रता दिनु आवश्यक देखिन्छ ।

नेपालमा निजी क्षेत्रले सूचना प्रविधिको उपयोग तिब्र गतिले बृद्धि गर्दै आएको छ । यसबाट निजी क्षेत्रको कार्य सम्पादन स्तरमा उल्लेख्य बृद्धि भएको मानिन्छ तर निजी क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको बढ्दो प्रयोगलाई विश्वसनीय तुल्याउन नियमनको प्रभावकारी व्यवस्था हुन नसकेको र केन्द्र देखि स्थानीयस्तर सम्म निजी क्षेत्र अनतर्गत सूचना प्रविधिको बढ्दो उपयोगलाई व्यवस्थित रूपले प्रवर्धन गरी सम्भावित अपराधको जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न एवं सो बाट आउनसक्ने बिकृतिहरू नियन्त्रण गर्न प्रभावकारी नियमनको लागि आधिकारीक संरचनागत सम्यन्त्रको अभाव रहेको पृष्ठभूमिमा सूचना प्रविधि विभागको गठन भएको हो ।

सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गर्दै सुशासन, गरिबी न्यूनीकरण लगायत सामाजिक तथा आर्थिक रूपान्तरण र दीगो विकासका लक्ष्यहरू प्राप्त गर्न राष्ट्रिय सूचना प्रविधि नीति २०६७ कार्यान्वयनको क्रममा छ । विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गत सूचना प्रविधिको अनुसन्धान, बिकास, उपयोग तथा नियमन लगायतका कार्यहरू प्रभावकारी ढंगले सम्पादन गर्न र सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा नियामक, उत्प्रेरकको भूमिका निर्वाह गर्ने गरी मन्त्रपरिषद्को २०६९/२/११ को निर्णयबाट सूचना प्रविधि विभागको गठन भएको छ ।

२. निकायको स्वरूप र प्रकृति

सूचना प्रविधिको अनुसन्धानउपयोग तथा नियमन लगायतका कार्यहरू प्रभावकारी ढंग ,विकास , ले सम्पादन गर्न र सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा नियामक ,उत्प्रेरकको भूमिका निर्वाह गर्ने गरी जम्मा ३५ जना कर्मचारी सहित सञ्चार तथा सूचना प्रविधि अन्तर्गत सूचना प्रविधि विभागको गठन भएको हो।

निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार

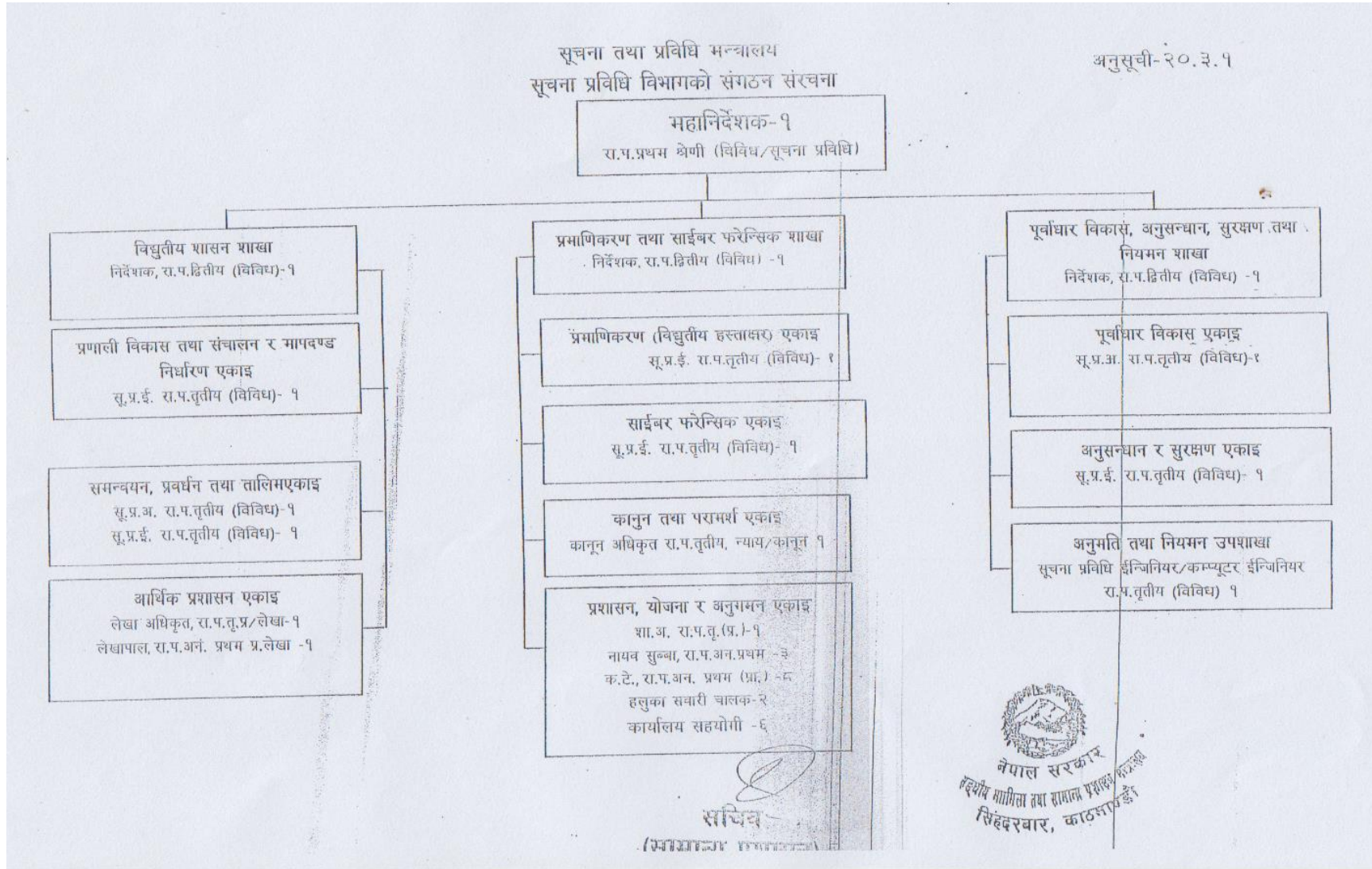
सूचना प्रविधि विभागको संगठनात्मक संरचना तथा कार्यविवरणका आधारमा निम्न बमोजिमका काम, कर्तव्य र अधिकारहरू निर्धारण गरिएको छ ।

- सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा सरकारको केन्द्रीयस्तरको कार्यान्वयन निकायको भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- सूचना प्रविधिको उपयोगमा अन्तरनिकाय समन्वयकर्ताको कार्य गर्ने ।
- नेपाल सरकारको विभिन्न निकायहरूमा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई विश्वसनीय एवं सुरक्षित तुल्याउने ।
- मुलुकमा विद्युतीय सुशासन (e-governance) व्यवस्थालाई उत्तरदायीपूर्ण तुल्याई शासन प्रणालीको तल्लो तहसम्म विस्तार गर्नमा सहजीकरण गर्ने ।
- सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा रोजगारीका अवसरहरू विस्तार गर्ने ।
- सरकारी निकायहरूलाई आ आफ्नो क्षेत्रमा सूचना एवं सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउन) सूचना प्रविधिमा आधारित रणनीतिक अवधारणा एवं कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न उत्प्रेरित गर्ने ।
- सरकारी निकायका सूचना प्रविधिजन्य कार्यहरूमा एकरूपमा)Standardization ल्याउनका (लागि नेपाल सरकारद्वाराDevelop गरिएको Government Enterprise Architecture (GEA) लाई प्राथमिकता साथ लागु गर्ने ।
- Government Integrated Data Center (GIDC) लाई प्रभावकारी बनाई सूचना प्रविधि विकासको मुख्य पूर्वाधारको रूपमा विकास गर्ने ।
- मन्त्रालयको मार्गनिर्देशनमा रही अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रचलित सूचना प्रविधिबारे अध्ययन अनुसन्धान गरी उपयुक्त प्रविधिलाई मुलुकको आर्थिक-सामाजिक विकासको क्षेत्रमा प्रयोगमा ल्याउने ।
- विद्युतीय कारोबारलगायत अन्य क्षेत्रलाई मुलुकभित्र व्यवस्थित ढंगले विस्तार गर्ने ।
- सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा सरकारी तथा निजी क्षेत्रको सहकार्य तथा साझेदारीलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।

- सूचना प्रविधि क्षेत्रमा जनताको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने ।
- परम्परागत सूचना प्रविधिको आधुनिकीकरण गरी प्रयोगमा ल्याउने ।
- विद्यालय शिक्षामा सूचना प्रविधिको पठनपाठनको व्यवस्था गर्ने ।
- सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा संख्यात्मक र गुणात्मक हिसाबले जनशक्तिको विकास गर्ने ।
- सूचना प्रविधिसम्बन्धी प्राविधिकहरूका लागि आवश्यक मापदण्डहरू (Code & Specifications) तयार गरी निकायगत सबलीकरण गर्ने ।
- सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा कार्यरत जनशक्तिको वृत्ति विकास तथा सक्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

३. संगठन संरचना

नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषद्को मिति २०७५/१/४ को निर्णयानुसार पुर्न संरचना भई स्वीकृत संगठन संरचना

सूचना प्रविधि विभागको लागि माथि उल्लेख भए अनुसारको कार्यक्षेत्र एवं जिम्मेवारी पूरा गर्न तदनुरूपको संगठनात्मक संरचना, दरबन्दी तथा कार्य विवरण, निश्चित गरिएको छ । सूचना प्रविधि विभागलाई तत्काल कार्यान्वयनमा ल्याउन विभिन्न स्तरका गरी जम्मा ३५ जनाको दरबन्दी कायम गरिएको छ । सूचना प्रविधि विभागको संगठनात्मक संरचनाअन्तर्गत निम्न बमोजिम तीनवटा शाखा र एघारवटा ईकाईहरू रहेका छन् ।

➤ विद्युतीय शासन शाखा

- प्रणाली विकास तथा संचालन र मापदण्ड निर्धारण ईकाई
- समन्वय, प्रवर्धन तथा तालिम ईकाई
- आर्थिक प्रशासन ईकाई

➤ पूर्वाधार विकास, अनुसन्धान, सुरक्षण तथा नियमन शाखा

- पूर्वाधार विकास ईकाई
- अनुसन्धान र सुरक्षण ईकाई
- अनुमती तथा नियमन ईकाई

➤ प्रमाणीकरण तथा साईबर फरेन्सिक शाखा

- प्रमाणीकरण विद्युतीय हस्ताक्षर ईकाई
- साईबर फरेन्सिक ईकाई
- कानून तथा परामर्श ईकाई
- प्रशासन, योजना र अनुगमन ईकाई

४. दरबन्दी तेरिज

क्र.स	नाम	श्रेणी	सेवा	समूह	कायम दरबन्दी
१	महानिर्देशक	रा.प.प्रथम	विविध		१
२	निर्देशक	रा.प.द्वितीय	विविध		३
३	सूचना प्रविधि अधिकृत	रा.प.तृतीय	विविध		२

४	सूचना प्रविधि इन्जीनियर	रा.प.तृतीय	विविध		६
५	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा.प्र.	१
६	कानून अधिकृत	रा.प.तृतीय	न्याय	कानून	१
७	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	लेखा	१
८	नायब सुब्बा	रा.प.अं.प्रथम	विविध	सा.प्र.	३
९	लेखापाल	रा.प.अं.प्रथम	लेखा	लेखा	१
१०	कम्प्यूटर टेक्सिनियन	रा.प.अं.प्रथम	विविध		८
११	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन	करार		२
१२	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	करार		६
	जम्मा				३५

५. निकायवाट प्रदान गरिने सेवाहरु (महाशाखा/शाखागत कार्य विभाजन)

यस विभागको शाखागत कार्य विवरण देहाय अनुसार रहेको छः-

➤ विद्युतीय शासन शाखा:

- विद्युतीय शासन व्यवस्थाका लागि विभिन्न सरकारी निकायहरूसँग सम्पर्क गर्ने र तिनको क्षमता वृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउने,
- सरकारी सूचना प्रविधि प्रणालीहरुको मापदण्ड Government Enterprise Architecture (GEA) तयार गरी लागु गर्ने ।
- Data Centre तथा Cloud सेवा संचालनका लागि मापदण्ड बनाइ लागु गर्ने ।

- विभिन्न सरकारी निकायहरूलाई विद्युतीय सुशासनको लागि आवश्यक Software Application हरूको पहिचान गर्ने र त्यस्ता Application हरूको निर्माण कार्यमा सम्बन्धित निकायहरूलाई सहजिकरण गर्ने,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा प्रयोग भइ रहेका सूचना प्रविधि प्रणालीहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने ।
- सूचना प्रविधि क्षेत्र अन्तर्गत संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीच प्रयोग हुने सूचना प्रविधिको स्तर निर्धारण, संकेत निर्धारण र विकास, मापदण्ड तर्जुमा गर्ने ।
- सूचना प्रविधि क्षेत्रमा तालिमका आवश्यकताहरू पहिचान गर्ने,
- सूचना प्रविधि विज्ञहरूको माग तथा आपूर्ति स्थिति विश्लेषण गर्ने गराउने र सूचना प्रविधि सम्बन्धी राष्ट्रियस्तरका विज्ञहरूको सूची अध्यावधिक गर्ने,
- सार्वजनिक निकायहरूद्वारा प्रदान गरीने विद्युतीय सेवा (e-service) हरूलाई integrate गर्ने ।
- विद्युतीय सेवाहरूको प्रभावकारी संचालन गर्न आवश्यक साझा प्रणालीहरूको विकास गर्ने ।
- विभाग तथा मातहतको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने गराउने,
- स्वीकृत कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मूल्याङ्कन गर्ने गराउने,
- विभाग तथा अन्तर्गत निकायहरूबाट भए गरेका चौमासिक, अर्धवार्षिक तथा वार्षिक कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन तयारी गर्ने ।
- विभाग र अन्तर्गत कार्यालयहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको वैयक्तिक विवरणसहितको अभिलेख राख्ने,
- कर्मचारीहरूको सरुवा, बढुवा तथा पदस्थापनासम्बन्धी कार्य गर्ने,
- जिन्सी व्यवस्थापन, खरिद व्यवस्थापन लगायत आन्तरिक प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने,
- वार्षिक बजेट र अख्तियारी बमोजिम निकास प्राप्त रकम खर्च गरी तोकिए बमोजिम लेखा राख्ने,
- वार्षिक आय-व्यय विवरण तयार पारी लेखापरीक्षण गराउने,
- लेखापरीक्षणबाट उठेका बेरजुहरूको लगत राखी सम्परीक्षण गराउने ।

➤ पूर्वाधार विकास, अनुसन्धान, सुरक्षण तथा नियमन शाखा

- सूचना प्रविधि पार्कको संचालन र व्यवस्थापन गर्ने,
- सूचना प्रविधि सम्बन्धी ऐन-नियम, विनियम बमोजिम काम भए नभएको बारे राय प्रदान गर्ने,
- अदालतबाट भएका आदेशहरूको लिखत जवाफ वा प्रतिउत्तर तयार पार्ने,
- सूचना प्रविधि विषयमा परेका उजुरीमाथि छानबिन गरी आवश्यक राय पेस गर्ने,
- आवश्यकता अनुसार प्रमाणिकरण नियन्त्रकको कार्यालयसँग समन्वय गर्ने,
- सार्वजनिक निकायहरूको सूचना सुरक्षा एवं तथ्यांक सुनिश्चित गर्ने कार्यलाई सुदृढ गर्ने,
- कानुनी राय दिने,
- नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूलाई एउटै Network मा आवद्ध गर्दै जाने,
- Digital divide कम गर्न आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।
- सफ्टवेयर पाइरेसी एवं सूचना प्रविधिजन्य अपराध कम गर्न विद्यमान कानुनी उपचारको प्रचार प्रसार गर्ने,
- सरकारी निकायका सूचना प्रविधि प्रणालीहरूको समपरिक्षण (IT System Audit) गर्ने,
- सूचना प्रविधि व्यवसाय सञ्चालनका लागि प्रचलित कार्यविधि एवं कानून बमोजिम इजाजत र अनुमति नवीकरण सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- सूचना प्रविधि सम्बन्धी मौजुदा कानुनी प्रावधानहरू सम्बन्धमा गर्नुपर्ने सुधारका बारे अध्ययन गरी आवश्यक बुँदाहरू सिफारिस गर्ने,
- सूचना प्रणाली आपत्तकालीन उद्धार टोली (Information Technology Emergency Response Team) को संचालन गर्ने,
- उपयुक्त सूचना प्रविधिको विकास तथा पहिचान गर्ने ।

➤ प्रमाणिकरण तथा साईबर फरेन्सिक शाखा

- Root Certifying Authority को रूपमा कार्य गर्ने ।
- विद्युतीय हस्ताक्षर जारी गर्ने प्रमाणीकरण गर्ने निकाय (Certifying Authority (CA)) हरूको नियमन गर्ने ।

- प्रमाणीकरण गर्ने निकाय (Certifying Authority) लाई ईजाजत पत्र प्रदान गर्ने तथा निजको काम कारबाहीको सुपरिवेक्षण र अनुगमन गर्ने ।
- Certifying Authority (CA) को सूचनाको सुरक्षा संवेदनशील परिक्षण (Information Security Audit) गर्ने ।
- CA को कार्यस्तर निर्धारण र ग्राहकसँगको व्यवहार र सेवाको गुणस्तरको प्रक्रिया निर्धारण गर्ने ।
- प्रमाणपत्रको ढाँचा र विषयवस्तु निर्धारण गर्ने ।
- डिजिटल हस्ताक्षरको अभिलेख खडा गर्ने, तथ्यांक पहुँचयोग्य र अध्यावधिक गर्ने ।
- CA लाई ईजाजत पत्र प्रदान गर्ने शर्त निर्धारण गर्ने ।
- विद्युतीय अपराधको सम्बन्धमा प्राप्त उपकरणहरूको परिक्षण (Cyber Forensics Investigation) गर्ने ।
- ऐन र नियमावलीको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न आवश्यक सम्पूर्ण कार्य गर्ने ।

६. सम्बद्ध ऐन, नियम, नीति, गठन आदेश तथा निर्देशिका, कार्यविधि र अन्य कानूनी व्यवस्था

- सूचना तथा संचार प्रविधि नीति, २०७२
- विद्युतीय कारोबार ऐन (इलेक्ट्रोनिक), २०६३
- विद्युतीय कारोबार नियमावली, २०६४
- सरकारी निकायको वेबसाईट निर्माण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका, २०६८
- नेपाल सरकारको सूचना प्रविधि प्रणाली (व्यवस्थापन तथा संचालन) निर्देशिका, २०७१
- सूचना, प्रविधि पार्क (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) निर्देशिका, २०७२
- ई भिलेज कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि — २०७०
- सूचना प्रविधि मैत्री विद्यालय (Smart School) सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५
- सरकारी निकायका मोबाइल एप्पहरूको मापदण्ड – २०७५

८. कार्यालय प्रमुख, प्रवक्ता र सूचना अधिकारीको नाम, पद र सम्पर्क टेलिफोन नम्बर

कार्यालय प्रमुख — प्रेमशरण श्रेष्ठ, महानिर्देशक, ९८५११९९५८१,
dg@doit.gov.np

सूचना अधिकारी— तेज कुमार के.सी. , सूचना प्रविधि अधिकृत, ९८४१२१२०६५,
tej.kc@nepal.gov.np

९. विभागको नागरिक वडा पत्र:-

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना प्रविधि विभाग
नागरिक वडापत्र

क्र.सं.	सेवाको विवरण	सेवा प्राप्त गर्न सेवाग्राहीले पूरा गर्नुपर्ने प्रक्रिया	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	लाग्ने अनुमानित समय	जिम्मेवार कर्मचारीशाखा/	सेवा प्रवाह गर्ने समय	गुनासो सुन्ने अधिकारी
.1	पत्रनिवेदन दर्ता/	पत्रनिवेदन/	-	निःशुल्क	तत्काल	दर्ताचलानी/	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.2	भुक्तानीधरौटी ,	विल	विल दाखिला/खरिद , आदेश वा प्रकृया पूरा भएको	निःशुल्क	बढीमा 7कार्यदिन	लेखा अधिकृत (आर्थिक प्रशासन एकाई)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.3	IT System/Web Application/ Website (Security) Audit(सरकारी निकायको)	निवेदनआधिकारिक पत्र/	-	निःशुल्क	कार्यवोझका आधारमा 15 देखि 2कार्यदिन	निर्देशक (प्रमाणीकरण तथा साईबर फरेन्सिक शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.4	IT Emergency Response सम्बन्धी	निवेदन	-	निःशुल्क	कार्यवोझका आधारमा 15 देखि 2कार्यदिन	निर्देशक (प्रमाणीकरण तथा साईबर फरेन्सिक शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.5	Government Cloud को सेवा प्रदान गर्ने	आधिकारिक पत्र	फाराम	निःशुल्क	1कार्यदिनभित्र	निर्देशक (विद्युतीय शासन शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.6	सूचना प्रविधि प्रणाली प्रणालीमापदण्ड (GEA) अनुसार भएनभएको जाँच गर्ने-	आधिकारिक पत्र	Requirement Analysis & Design Document	निःशुल्क	1५कार्यदिनभित्र	निर्देशक (विद्युतीय शासन शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.7	IT Park शैक्षिक भ्रमण सम्बन्धी	आधिकारिक पत्र	-	निःशुल्क	3कार्यदिनभित्र	निर्देशक (प्रमाणीकरण तथा साईबर फरेन्सिक शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.8	प्राविधिक परामर्श प्रदान गर्ने	निवेदनआधिकारिक पत्र/	-	निःशुल्क	2कार्यदिनभित्र	निर्देशक (प्रमाणीकरण तथा साईबर फरेन्सिक शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.9	सरकारी कर्मचारीलाई आई.टी. सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने	निवेदनआधिकारिक पत्र/ बजेट व्यवस्था	-	निःशुल्क	महिनाभित्र 1	निर्देशक (प्रमाणीकरण तथा साईबर फरेन्सिक शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.10	सूचना प्रविधि सम्बन्धी र यस विभागसँग सम्बन्धित जानकारी	निवेदनआधिकारिक पत्र/	-	निःशुल्क	बढीमा 7कार्यदिन	सूचना अधिकारी	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.11	जनगुनासो र उजुरी छानबिन	निवेदन वा सूचना	सम्बन्धित कागजातहरू	निःशुल्क	बढीमा 7कार्यदिन	निर्देशक (प्रमाणीकरण तथा साईबर फरेन्सिक शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.12	योजनाकार्यक्रम तथा , प्रगति सम्बन्धी	निवेदन	-	निःशुल्क	बढीमा 7कार्यदिन	निर्देशक (प्रमाणीकरण तथा साईबर फरेन्सिक शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.13	Centralized e-Attendance जडान सम्बन्धी	निवेदनआधिकारिक पत्र/	-	निःशुल्क	बढीमा 5कार्यदिन	निर्देशक (पूर्वाधार विकास, अनुसन्धान, सुरक्षण तथा नियमन शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.14	e-School MIS	निवेदनआधिकारिक पत्र/	-	निःशुल्क	-	निर्देशक (पूर्वाधार विकास, अनुसन्धान, सुरक्षण तथा नियमन शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक
.15	ICT in Education & Digital Content सम्बन्धी	निवेदनआधिकारिक पत्र/	-	निःशुल्क	बढीमा 2कार्यदिन	निर्देशक (पूर्वाधार विकास, अनुसन्धान, सुरक्षण तथा नियमन शाखा)	कार्यालय समय भित्र	महानिर्देशक

नोट:-

- ❖ उपर्युक्त बमोजिम प्रदान हुने सेवा प्राप्त गर्न कुनै कठिनाई आइपरेमा सेवासँग सम्बन्धित जिम्मेवार कर्मचारीसँग सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।
 - ❖ विभागबाट प्रदान हुने सेवासँग सम्बन्धित जिम्मेवार कर्मचारीसँग सम्पर्क गर्दा सेवाग्राही सन्तुष्ट हुन नसकेमा सम्बन्धित शाखाका निर्देशकसमक्ष उजुरी दिन सकिनेछ ।
 - ❖ निर्देशक समक्ष दिएको उजुरीको सुनुवाई कामको प्रकृतिअनुसार तुरुन्त हुनेछ । त्यहाँबाट पनि कामको फर्छ्यौट हुन नसकेमा महानिर्देशकसँग सम्पर्क गर्न सकिनेछ ।
 - ❖ कार्यालयसम्बन्धी जानकारीको लागि प्रशासन योजना तथा अनुगमन ,एकाईमा सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।
- कार्यालय सम्पर्क: फोन नं -०१-४४९३९७१, ०१-४४९४१५६, ०१-४४८९०३८, ०१-४४९१७१४, ०१-४४९५९८८ ईमेल: [-info@doit.gov.np](mailto:info@doit.gov.np) वेबसाइट: [-www.doit.gov.np](http://www.doit.gov.np)

१०. आ.ब. २०७८/७९ को वार्षिक विनियोजन र खर्च (वित्तीय र भौतिक प्रगति समेत) (रु.हजार)

वार्षिक विनियोजन		कुल वार्षिक खर्च		खर्च प्रतिशत	
चालु	पूँजिगत	चालु	पूँजिगत	वित्तीय	भौतिक
३४२९२	१९४५००	२८७१४	१६०२४४	८०.५२	९०.७

११. (क) आ.ब. २०७८/७९ को मुख्य मुख्य कार्यक्रम र प्रगति

सि.न.	मुख्य कार्यक्रम/अन्य	प्रगति	कैफियत
१.	Government Enterprise Architecture (GEA) लाई कार्यान्वयन गर्ने।	<ul style="list-style-type: none"> सबै सरकारी निकायहरूका सूचना प्रविधि प्रणालीहरूलाई थप भरपर्दो र एक आपसमा अन्तर आवद्ध हुने गरी निर्माण र सञ्चालन गर्न तयार पारिएका GEA मापदण्ड, Guideline, Artifacts हरु तयार भई २५ वटा सरकारी निकायहरूको GEA audit गर्ने र ती निकायहरूलाई सो सम्बन्धि तालिम दिने काम भइ रहेको। 	
२.	सूचना प्रविधि विभागले बनाएको स्थानीय निकायको Common Mobile App Template को Extension तथा Support and Maintenance	<ul style="list-style-type: none"> हाल ७५३ वटै स्थानीय तहहरूको आ आफ्नो-Website सँग Interlink हुने गरि एउटै एकिकृत mobile app विकास गरिएको। स्थानिय तहद्वारा प्रदान भएका अनलाइन सेवाहरू र नागरिक एपसँग अन्तर आवद्ध गर्न यस एपमा आवद्ध गर्न आवश्यक Platform तयार गर्न पेश भएका RFP को मुल्याङ्कन कार्य भइरहेको। 	
३.	IT Park स्थापनाको लागि आवश्यक निर्देशिका कार्यविधिको मस्यौदा तयार गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय ज्ञान पार्क (स्थापना तथा सञ्चालन) निर्देशिका, २०७६ तयार भई मिति २०७६/०९/०६ मा स्वीकृत भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको। Web Application Security Audit Guidelines, को मस्यौदा तयार पारिएको। विद्युत्तीय हाजिरी (व्यवस्थापन तथा संचालन) निर्देशिकाको मस्यौदा तयार पारिएको। 	
४.	खुमलटार स्थित IT Park को पर्खाल लगाउने (भवन निर्माण)	<ul style="list-style-type: none"> पहिलो चरणको करिब २५० मिटर पर्खाल लगाउने कार्य पुरा भई भुक्तानीको चरणमा रहेको। 	

		<ul style="list-style-type: none"> • खुमलटारस्थित आइ पार्कको लागि प्रस्तावित .टि . जग्गाको बाँकि क्षेत्रफलमा पर्खाल निर्माण कार्यको गते गोरखापत्रमा सूचना प्रकाशन गरि मिति २०७७ २६ मा/११/बोलपत्र खोली मूल्याङ्कनको चरणमा रहेको । 	
५.	खुमलटार स्थित IT Park को DPR तयार गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ▪ राष्ट्रिय ज्ञान पार्क (स्थापना तथा सञ्चालन) निर्देशिका, २०७६ मिति २०७६/०९/०६ को मन्त्रिस्तरीय निर्णयबाट स्वीकृत भएको । राष्ट्रिय ज्ञान पार्क (IT Park) को DPR गर्न मिति २०७७/३/११ मा e-bidding मार्फत EOI सूचना प्रकाशन भई प्राप्त आशयपत्रहरूको मुल्यांकन भईसकेको तर जग्गा स्वामित्व हस्तान्तरणको सम्बन्धमा टुङ्गो नलागेको र रेडियो नेपालले प्राइभेट फर्महरूलाई भाडामा लिएको साथै कम्पनीहरूले दिएको मुद्दा अदालतमा विचाराधीन हुँदा मिति २०७७/११/२३ को निर्णयानुसार रद्द गरिएको । 	
७.	Government Cloud को पूर्वाधार विस्तार	<ul style="list-style-type: none"> ▪ हालसम्म २२२ सरकारी निकायहरूको सूचना प्रविधि प्रणालीलाई Host गर्न Resource उपलब्ध गराईएको ▪ उक्त निकायहरूले आफ्नो सूचना प्रविधि प्रणाली राख्न ५३८ वटा VM प्रयोगमा ल्याएका । ▪ कागजरहित सरकारका लागि Government Cloud को Disaster Recovery Plan सहित पूर्वाधार विस्तार गर्ने कार्यक्रमका सम्पन्न भएको । 	
८.	केन्द्रिकृत विद्युतीय हाँजिरी प्रणाली)Centralized E-Attendance System को(Extension तथा Support & Maintenance	<ul style="list-style-type: none"> ▪ विभागद्वारा संचालित Web based centralized E-attendance System अन्तरगत हाल सम्म वितरण गरिएका ▪ नियकायहरू "सरकारी निकायहरूका लागि E-Attendance device खरिद" = ११८४ ▪ उपकरणहरू(Active) = ९७० ▪ स्थानियतहहरूमा सफ्टवेयर वितरण = ७३० ▪ स्थानियतहहरू(Active) = ५८० ▪ रजिष्टर कर्मचारीहरू = १९४८४ 	
९.	E-Attendance Device खरिद	<ul style="list-style-type: none"> • कार्य सम्पन्न भएको 	

१०.	सरकारी निकायको सिस्टम सफ्टवेयर, websites हरूको अडिट गर्ने (अन्य)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ यस आ.व.मा हालसम्म विभिन्न सरकारी निकायहरूका ८० वटा website / web portal हरूको web security audit सम्पन्न भएको ▪ हालसम्म २७३ वटा निकायहरूको Security Audit गरी सुरक्षित बनाउन आवश्यक सुझाव सहित प्रतिवेदन दिइएको ▪ Audit गर्न आवश्यक software/License को खरिद कार्य सम्पन्न भएको । 	
-----	--	---	--

(क) आ.व. २०७९/८० को मुख्य मुख्य कार्यक्रम र प्रगति

सि.न.	मुख्य कार्यक्रम/अन्य	प्रगति	कैफियत
१.	Government Enterprise Architecture (GEA) लाई कार्यान्वयन गर्ने।	<ul style="list-style-type: none"> ▪ सबै सरकारी निकायहरूका सूचना प्रविधि प्रणालीहरूलाई थप भरपर्दो र एक आपसमा अन्तर आवद्ध हुने गरी निर्माण र सञ्चालन गर्न तयार पारिएका GEA मापदण्ड,Guideline, Artifacts हरू तयार भई २५ वटा सरकारी निकायहरूको GEA audit गर्ने र ती निकायहरूलाई सो सम्बन्धि तालिम दिइएको । 	
२.	सूचना प्रविधि विभागले बनाएको स्थानीय तहको मोबाइल एपको संचालन	<ul style="list-style-type: none"> ▪ हाल ७५३ वटै स्थानीय तहहरूको आ आफ्नो-Website सँग Interlink हुने गरि एउटै एकिकृत mobile app विकास गरिएको । ▪ हाल २१ वटा स्थानिय तहका कर प्रणालीहरूमा आवद्ध गरी करका विवरण हेर्न र रकम विद्युतीय माध्यमबाट भुक्तानी गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइएको । 	
३.	केन्द्रिकृत विद्युतीय हाँजिरी प्रणाली)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ विभागद्वारा संचालित Web based centralized E-attendance System अन्तरगत हाल सम्म वितरण गरिएका <ul style="list-style-type: none"> ▪ निकायहरू = १२९२ ▪ उपकरणहरू(Active) = १०८९ ▪ स्थानियतहहरूमा सफ्टवेयर वितरण = ७३० ▪ स्थानियतहहरू(Active) = ६२९ ▪ रजिष्टर कर्मचारीहरू = १९४८४ 	
४.	सरकारी क्लाउडको सञ्चालन	<ul style="list-style-type: none"> ▪ हालसम्म ३१९ सरकारी निकायहरूका लागि उक्त निकायका सूचना प्रविधि प्रणाली सञ्चालन (host) गर्न स्रोत (resource) 	

		उपलब्ध गराएको । जसमा ७१० virtual Machine हरू संचालनमा रहेको ।	
५	SMS Gateway सम्बन्धि कार्य	<ul style="list-style-type: none"> • हालसम्म २७ वटा निकायहरूद्वारा ४३,६८,१६३ sms प्रणाली मार्फत पठाइएको । 	
६.	सरकारी निकायको सिस्टम सफ्टवेयर, websites हरूको अडिट गर्ने (अन्य)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ हालसम्म ८९ वटा निकायहरूको Security Audit गरी सुरक्षित बनाउन आवश्यक सुझाव सहित प्रतिवेदन दिइएको ▪ Audit गर्न आवश्यक software/License को खरिद कार्य अगाडी बढेको । 	

१२) बेरुजु फछर्यौट सडुडनुधी वलवरण (रु. हजररडर)

सल.न.	आ.व. २०७ॢ/०७९ सडुडडर फछर्यौट हुन डरँकी डेरुजु रुकड रु.	आ.व २०७७/०७ॢ डर फछर्यौट रुकड	आ.व २०७७/०७ॢ सडुडडर फछर्यौट रुकड	फछर्यौट डुरतलशत	कैफलत
१	२ॢ३३				